

BARANYAI

125 FT

Civil Korzó

poszt

VIII. RACSI
ORSZÁGOS
TÁRSASÁG
200

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM 2008. június-július

CivilTech – szoftver- és hardveradományok civil szervezeteknek

Már a magyar közhasznú szervezetek számára is elérhető a Microsoft és a Cisco termékadományait közvetítő adományozó program a www.civiltech.hu portálon keresztül. Regisztrálja most szervezetét és jogosultság esetén rendeljen az adományozók által ingyenesen felajánlott közel 200 terméktípusból. A rendeléskor csupán a szoftverek és hardverek értékének max. 4-8%-át kitevő, a szolgáltatáshoz és megrendeléshez kapcsolódó költségeket fedező díjat szükséges téríteni.

Röviden a programról:

A közhasznú minősítéssel rendelkező civil szervezetek a Microsoft és a Cisco szoftver- és hardveradományait részesülhetnek a NIOK Alapítvány CivilTech programján keresztül. A szervezetek a www.civiltech.hu portálon regisztrálhatnak és a pályázat benyújtását követően – amennyiben tevékenységük megfelel az adományozó partner által meghatározott kritériumoknak – rendelhetnek a [civiltech.hu](http://www.civiltech.hu) katalógusából, jelenleg közel 200 terméktípusból. Az eddigi tapasztalatok szerint a jelentkezők kb. 85%-a jogosult az adományokra, a regisztráció és a rendelés pedig egyszerűen lebonyolítható a portálon keresztül, de ebben a helyi Civil Szolgáltató Központok segítségére is számíthatnak az érdeklődő szervezetek, akár technikai kérdésekben akár az adománykérési folyamattal kapcsolatban. A szoftverek és a hardverek ingyenesek, azonban a rendeléskor a szervezeteknek egy egyszeri szolgáltatási díjat kell megfizetniük, amely a megrendelt szoftverek értékének max. 4-8%-a és az adományozói portál működtetésével valamint a megrendeléssel kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál.

Az adománykérés lépései:

1. Regisztráció és a pályázat beküldése

- Olvassa el a jogosultsági útmutatót a www.civiltech.hu oldalon, és ha úgy találja, hogy szervezete megfelel a kritériumoknak, regisztrálja a szervezetet a [civiltech.hu](http://www.civiltech.hu) portálon található űrlap kitöltésével, majd küldje be az előírt dokumentumokat és az egyoldalas pályázati űrlapot.
- Ha bizonytalan abban, hogy jogosult-e a szervezet az adományokra, akkor is nyugodtan regisztráljon – munkatársunk minden esetben küldi visszajelzést, ill. segít a szervezet tevékenységi körének meghatározásában.

- Az eddigi tapasztalatok szerint a jelentkező szervezetek 85%-a jogosult adományra, tehát nagy esélye van az Ön szervezetének is!

2. Megrendelés

- Ha a jogosultságról visszajelzést kapott, a termékkatalógusból válassza ki a kívánt termékeket!
- A megrendelés leadása előtt olvassa el a megrendelési útmutatót, amely tájékoztatást ad a minimum és maximum korlátokról ill. az időkorlátokról. Rendelését a rendszer automatikusan ellenőrzi, tehát nem fordulhat elő, hogy többet, vagy kevesebbet rendel a megengedettnél.
- Javasoljuk, hogy alapos tervezés után küldjék el kérésüket, mivel adományozó partnereink általában szervezetenként évente egy adománykérést teljesítenek. Viszont mivel a rendszer lehetőséget ad arra, hogy egy év múlva újra rendeljenek, így érdemes a megrendelést időben elindítani, és a második körben megrendelni a még hiányzó termékeket.

3. Milyen termékeket lehet rendelni?

A Microsoft termékek közül a legnépszerűbbek az operációs rendszerek (Windows XP Professional Upgrade, Windows Vista Business Upgrade), a szerverek (Small Business Server 2003 Premium Edition R2) és az irodai alkalmazások (Office Professional Plus 2007, Office Professional 2003).

A Cisco termékek közül leginkább a hálózat irányításáért és az adatforgalom elosztásáért felelős routerek (pl. Cisco Biztonsági Router), illetve a részletesen paraméterezhető biztonsági beállításokkal és tűzfalakkal felvértezett biztonsági eszközök (pl. Cisco ASA 5505 Biztonsági alkalmazás) a legnépszerűbbek.

4. A megrendelés teljesítése

- A rendelés után számlát küldünk, amely nem a termék ára (hiszen azt az adományozók ingyenesen bocsátják a szervezetek rendelkezésére), hanem a szoftver értékének 4-8%-át kitevő szolgáltatási díj, amely az adományozói portál működtetésével, az elbírálással, valamint a szoftverek szállításával kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál a programot működtető civil szervezetek részére.
- A rendelés leadásakor a szervezet beküldi az adományozáshoz kapcsolódó szerződéseket, amelyet eljuttatunk az adományozó partnerhez aláírásra.
- A szerződés aláírását ill. a számla ki-egyenlítését követően történik meg a termékek szállítása általában a fentiek beérkezését követő 30-90 napon belül.

További információ:

Felmerülő kérdéseivel keresse a NIOK Alapítvány munkatársát az info@civiltech.hu címen vagy a 1/ 315 3151 telefonszámon, vagy a Nevelők Háza Egyesületet, mint a Baranya Megyei Civil Szolgáltató Központot a 72/ 215 543 telefonszámon.

Amennyiben technikai információra van szüksége az igényelni kívánt termék-összeállításában, munkatársaink szívesen állnak rendelkezésére.

Részletesebb információt továbbá az alábbi linkeken talál:

Regisztráció:

<http://www.civiltech.hu/node/365>

Rendelés:

http://www.civiltech.hu/placing_an_order

Szolgáltatási díj:

http://www.civiltech.hu/getting_started/why_admin_fee

CivilTech jogosultsági kritériumok

http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria

Cisco jogosultsági kritériumok, rendelési feltételek

http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria/cisco_eligibility_criteria

Microsoft jogosultsági kritériumai, rendelési feltételek

http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria/microsoft_eligibility_criteria

TARTALOM

SZERINTEM

Valóban fenntartható-e a fejlődés? 4
Muzsikáló értelmiségiek 8

KULTÚRA

Impressziók kórusra 5
Tutti, tutti 14

CIVIL KREATÍV

Családdá válni 6

KÖZELRŐL

Színház, mint csapatsport 9

PROHÁLÓ

Berlin fölött az ég 10

KIÁLLÍTÁS

Kinetikus művészet
(RADARART) 12

EU TIPPEK

Az uniós források hatékony
kihasználása 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

16

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA
NYÁRI NYITVATARTÁSA:

2008. július 7-28-ig és augusztus 18-22-ig
hétköznapokon 9-15 óráig vagyunk nyitva.

2008. július 28-tól augusztus 17-ig
a Civil Közösségek Háza nyári szünetet tart.

A szünet 3 hete alatt szerdánként
8-12-ig postai ügyeletet tartunk.

2008. augusztus 25-től a szokásos nyitvatartással
várunk mindenkit, hétköznapokon 8-20 óráig.

A lap megjelenését
támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram
Nemzeti Kulturális Alap
Szociális és Munkaügyi
Minisztérium –
Társadalmi Párbeszéd és
Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

Megint nyár

Nyár: pihenés, utazás, barátok, meleg (néha hideg), sátrazás a kertben. Nekem elsöre ezek a fogalmak jutnak eszembe a nyárról, ami nyilvánvalóan mindenkinél más és más. Persze idesorolható még a két és fél hónap szabadság, a tanulásmentes időszak (már annak, aki nem bukkott), a hajnalig tartó bulik. De egy dolog szinte mindenkinél megjelenik. A fesztiválok. Első és talán a legfontosabb a még iskolaidőben kezdődő POSZT. Évről-évre egyre több fiatal érdeklődik az évente Pécsert megrendezésre kerülő színházi fesztivál iránt. Idén már második éve a pécsi Leőwey Klára Gimnázium is bekapcsolódik az alkotói beszélgetésekbe, melyre több mint húsz diákot szerveztek be, akiknek lehetőségük nyílik személyesen is beszélgetni a három előre egyeztetett darabról. Sajnos ezekre az előadásokra sem mind tudtunk bejutni, mert a jegyszédő nénik nem szívesen engedtek be minket. A kellemes élmények mellett sok bosszúságot is okozott ez a „kis” probléma. A Nagyszínházba nem engedtek be egy kitzűzöst sem, pedig a karzat teljesen üres volt, de azt az utasítás szerint le kellett zárni, hogy még véletlenül se jusson be az ember a darabokra, amire már nem lehetett jegyet kapni, mert elkapkodták. Viszont legalább a szakma látta egymást. Eljön például ide Pécsre egy budapesti szakember és beül a másik fővárosi előadásra, hiszen kényelmesebb itt megnézni, mint a saját városában elmenni a darabra. Az a sok ember, akinek meg nem jár tiszteletjegy, nem jut be, mert megtelik a szakmával, nem érdekes. Számomra rendkívül meglepő volt, hogy a pécsi versenydarabban szereplő színészeket is kiküldték a színházból, mondván, hogy ide egy kitzűzös sem jöhet be a rendező utasítása szerint – ami, mint később az alkotókkal történő beszélgetésen megtudtuk, nem is igaz. Nesze neked kultúra! Bár néha azért a sok

lúd disznót győz elv is érvényesült.

Általában ilyenkor nyáron utazik a legtöbb ember egy kis kapcsolódásra, rendszerint a tengerre. Horvátország még mindig nagyon népszerű, sok fiatal is ide utazik pihenni. Vagy inkább bulizni. Mindegy. A kettő megy egyszerre is. De nem csak külföld a célpont. Sokan választják a hétvégi, vagy hétköznapi üdülést valamelyik közeli kis településen, vagy a Balatonon, ahol nem zavar a nagyvárosi forgalom és zaj. Ideális környezet a hajnalig tartó buliknak. De ha már nem férünk el a házban, akkor sátrat is verhetünk az ingatlan kertjében. Persze csak az vállalkozzon ilyenre, aki nem fél éjszaka, sem az esetleges betörőktől, sem a vihartól. És lányoknak ajánlatosabb fiúkat is beszervezni, akik nem riadnak meg a hallani vélt zajoktól.

Régen várt utazgatások és fesztiválok kapnak helyet ezen a nyáron. Az ide nyári szünet idő összesen 79 nap pihenést tartogat a diákoknak, hogy feltöltődjenek a következő év nehézségeire. Szeptemberre mindenki bepótolhatja a tavalyi lemaradást, vagy a pótvizsgán bizonyíthatja tudását, ami vagy létezik, vagy csak képzelt dolog. Akik meg külföldre mennek pár évre tanulni, azokra is nehéz hónapok várnak az új környezet és nyelv miatt. De reméljük mindenki a legjobb tudását hozza, bárhol is legyen a világban. A kapcsolatok meg már szerencsére tarthatók interneten keresztül is. A nyár végéig meg mindenki legyen rossz!

Hajnal Zsófia

BARANYAI Civil Korzó

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,

dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,

Tálos András

Címlap: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Valóban fenntartható-e a fejlődés?

Gondolatfolyam Tálos András tollából

A kérdésre a válasz: nem. Legalábbis a jelen, nyugat-európai berendezkedés, metódus, életvezetés biztos, hogy nem. Sőt, a brundtland-féle kifejezés is csak egy önbecsapás, önyugtatás, egy újabb kiskapu, lehetőség, hogy fejlődjünk csak szépen nyugodtan tovább (motorizálódjunk, lustuljunk, zabáljuk fel a Föld erőforrásait, merítsük ki készleteinket), mint eddig. Nincs itt különösebb baj, maximum csak egy-két környezetvédelmi előírást kell betartanunk. De ha nem, az sem baj, legfeljebb fizetünk egy kis büntetést, úgyis busás a profit, sőt zsebekbe is lehet csúsztatni a vastagon bélelt borítékokat. Akkor inkább már a Meadows-féle zéró növekedés! Na és eme, szinte már-már mély-ökológiai elképzelés az a pont, ahol korunk értelmesebb embere elgondolkodik, és feloldhatatlan ambivalenciába fúl. Meg a saját mocskába. Mert ugye én is szeretek vezetni, megnyitom a csapot, sőt kultúrlényhez illőn öltözködöm is. Meg naponta minimum háromszor kajálok. Nos, ha én ezeket mind végig gondolom, hogy mindehhez mennyi energia, különböző erőforrás és víz kell, akkor jön el a korareggeli öngyilkossági gondolat. De persze a dolgok összetettebbek, s talán mélyebbre kell ásunk. A probléma eredendő okait alapvetően a nyugati kultúrkör gyökereiben kell keresni. Igen, valahol ott az eredendőben. A vallásban, a keresztény kultúrkörben. Arról van szó ugyanis, hogy miféleképp úgy tartják, hogy Isten

a kezünkbe adta a Földet, hogy használjuk. Jól le is használtuk. Annak mardaraival, vízben élő halaival, növényeivel együtt. Sőt, mi vagyunk a teremtés koronái! A teremtő magára formázott meg minket. Kiemelt. Kiválasztott. És valóban, számunkra a legfőbb, leg-

szentebb védendő érték nem más lett, mint az élet. A gubanc ott van, hogy nem az Élet „in general”, hanem csupán az emberi élet. Ezért szívesen el is taposunk bármit, ami nem két lábon jár, és nem beszél emberül. Kiemeltük (?) magunkat az egészből, úgy érezzük, elhitetjük magunkkal, hogy mi nem vagyunk az egész része (hívjuk azt természetnek vagy jelöljük azt bármely transzcendens kifejezéssel). Mindezt jól meghintjük egy nagy adag felsőbbrendűséggel. Ez természetesen a jól ismert kiüresedéshez, eltávolodáshoz, elidegenedéshez vezet a nagy úrben. S ekkor elkezdünk kapkodni, megpróbálunk belekapaszkodni valamibe. Bár-mibe. No és mibe másba, mint a keleti kultúrkör gondolatvilágába, mert azt hisszük, úgy tudjuk, ők ott még az egé-

szet hirdetik. A harmóniát. Az egészszel. A természettel. Vagy hívjuk, aminek akarjuk. Mert ők nem azt tanítják, hogy harcoljunk le a saját életadónkat, a környezetünket, a természetet, hanem, hogy – mivel mi is a részei vagyunk – éljünk harmóniában vele. Gondolja mindezt, a spirituálisan kiüresedett, saját hitével a jelen problémák sokaságára választ nem találó nyugati ember. De ezzel párhuzamosan észrevehetünk egy másik jelenséget is: a keleti ember elkezdett kacsingatni nyugat felé: „A fenébe! Én is autóval akarok járni. Én is akarok egy TV-t magamnak.” És bizony, India például vígan integrálja az ősi, „harmonikus” kultúrát, a nyugati tömegtermékkel, bővlival. Gondoljunk csak a bollywood-i álomgyárra és sztárokra. Japánban járva az emberben felcsillan a remény: talán össze lehet

csiszolni a természetet és a civilizációt. De mégis gyanús marad, sántítani kezd a gondolat a tokiói metró fehérkesztyűs tologató embereit vagy a négy évesen „europanizáló” vagy inkább „amerikanizáló” szemműtéten átesett japán kislányt látván. Itthon is egyelőre még csak a hedonizmus korszakát éljük. Mindenki zabálni akar. Mintha lemaradnánk valamiről. Nyomjuk a gázt. Gázolunk a zebrán. Beszólunk a bringásoknak. Rohanunk a teszkóba, mintha a fogyasztás boldoggá tenne. De ez már egy jó szint! Ha a kerítésen belül elkezdünk szépítkezni, odafigyelni a környezetünkre. Csak attól tartok, kifutunk az időből, s mire túllátnánk a saját kerítésünkön, hogy mondván én idebent már elég jól élek a három LCD monitorral, nézzük meg mi is

van odakint; már csak a lepusztított látvány fogad. De ez sem fekete vagy fehér. Látunk ugyanis generációkat felnőni, akik tényleg szinte kizárólag a fogyasztásban lelik egyetlen örömüket, illetve az határozza meg identitásukat (konzumidióták), de látunk értelmes kezdeményezéseket is (szelektív hulladékgyűjtés, kritikus tömeg). Azonban sajnos van, mikor egy alapvetően értelmes kezdeményezés is durva ellentmondásba keveredik, amikor például egy környezetvédelmi konferenciára rántják össze a világ népeit, persze repülőgépekkel és ötcsillagos szállodákba, ahol naponta cserélik a szappant és mossák a törölközőt. Ráadásul az egész végül is egy nagy tivornyába fúl, mert zuhanás közben a legjobb dáródzni, ahogy Bogár László mondja. Kérdés, ki lehet e vonulni, mind Henry David ▶

Dr. Kutnyánszky Csaba

Impressziók kórusra

Thoreau tette az a Waldenben. Tudjuk, DDT, PCB, CFC's, és dioxin. Tehát akkor, mégis csak itt kell élni. Együtt. Ezekkel és velük. Velünk. Mert senki el nem bújhat se a felelőség elől, bár arról a legtöbbje tudomást sem vesz, sem a következmények elől. Tessék kimenni a napra! 20 perc alatt börrákok kapsz! Ami gyerekkorodban nem volt probléma. Vagy csípésd meg magad a jól bepermetezett, GMO-s szűnyoggal. Hatszorosára dagad a csípés. Ami gyerekkorodban nem volt probléma. Lisszabonban és más nyugat-európai nagyvárosban egymást „ölik” az emberek a benzinért. Közben újabb, a civilizációtól még érintetlen törzset fotóznak repülőről. Szóval óriási a feszültség, ha tudod, mi a jó és mi nem. Ha tudod, hogy kéne élni, s hogy nem. De csak beülsz az autóba. Mintha nem lenne lábunk. A jó az lenne, ha terjedne az ige, miszerint bőrüléses luxus dzsipben egyedül ülni a városban ciki: kerekesszék, rokkant kocsi. Persze az egészben van egy jó adag parázttatás is. Mert a félelem remek üzlet! Csak megvesszük azt a naptejet, meg az öregedés ellenit, sőt a bébinek is a csíramentes palackos vizet, mert persze felszíni és felszín alatti vizeink már-már ihatatlanok. Sőt az EU-ban nem egy lobby szervezet váltani akar: a vízre, mint gazdasági áru, stratégiai termékre gondol. A VKI-s ökológiai gondolat veszni látszik. Úgy néz ki, egyenlőségjelet tehetünk a jólét és a természet leigázása közé. És akkor még nem is beszéltem a légkondicionálókról, az atom-tengeralattjárókról, a műanyagokról vagy a szegénységről. Mely utóbbiról Romániát járó Budapesten dolgozó eredetileg olasz barátom, Roberta Calcina megjegyzése jut eszembe: „so much property but poverty and racism, don't feel tenderness for their country, and who has money doesn't care.” Globális felmelegedés ide vagy oda, csodálom türelmét s csoda, hogy még nem kaptunk egy nagy pofont. Mi emberek. Tőle. Mert véleményem szerint csak az apokalipszis segíthet. Rajta. Nekünk meg nagyon sürgősen azon kell elgondolkodnunk és természetesen cselekednünk is érte, hogy hogyan tehetjük elviselhetővé a hajdan paradicsomi állapotokat „ontó” bolygónkat.

A 2004-ben napvilágot látott *Laudes organi* címet viselő, Kodály orgonakíséretes vegyeskarait megszólaltató lemez után a Tillai Aurél vezette Pécsi Kamarakórus új CD-t jelentetett meg *Magyar és francia kórusmuzsika a XX. századból* címmel. A Do-La Stúdió által rögzített korong tisztelgés Marcel Corneloup, az Europa Cantat alapítója és első elnöke, s egyben a francia kóruskultúra előtt is. A lemez sokszínűségét a műsorszerűen sokszor egymáshoz nehezen illeszthető művek ugyanakkor vitathatatlanul nagygényű válogatása adja.

A CD nyitódarabja Debussy 1898-ban elkezdett, de a második tétel révén csak tíz évvel később teljessé vált *Három chansonja*. Repertoárdarabról lévén szó, a felvétel az összehasonlításra is lehetőséget ad. Az újrafogalmazott chansonok – csakúgy mint Marc de Rance *Il court, il court* kezdetű darabja – ezúttal egy nyugodtabb, tagoltabb arcukat mutatják. Debussy művének második tételében szólístaként Meláth Andreát hallhatjuk, aki csodálatos színgazdagsággal és kifejezőerővel szólaltatja meg Debussy chansonját.

Érdekes egybeesés, hogy Bartók Béla 1930-ban írt *Négy magyar népdal* című különösen nehéz négy tételes vegyeskarát az éppen készülő Bartók-összkiadás felvételeivel egy időben énekelte immár harmadszor lemezre a Pécsi Kamarakórus. A négy tételes darabban a világosabb hangzásképpel mellett mindvégig színes és meggyőző képi ábrázolást hallhatunk. A gördülékeny kórusparlando legszebb pillanatait hallhatjuk a 2. tételben (*A bujdosó*), a házasodástól ódzkodó nagyszájú lány indulatosságát a 3. tételben (*Az eladó lány*), vagy a féktelen örömet a 4. tételben (*Dal*).

Francis Poulenc 1936-ban, Rocamadourban tett zarándoklata gyökeres változást hozott lelki életében, mely alapvetően befolyásolta művészi pályáját is: katolikus hite megerősödött és innen kezdve sorra írta egyházi műveit. Az 1938-39-ben írott *Négy bűnbánati motetta* nehézsége az életműben is rövidnek számító motivikus sorok formá-

lásában és illesztésében, a szélsőséges dinamikájában, valamint drámai színeiben rejlik. A szerző

így ír: „amint az én vallásos és világi kóruszenéim ismertebbé válnak, a nagyközönség is árnyaltabb képet kap a személyiségemről, s látni fogják, hogy én nem csak a *Les Biches*, a *Mouvement pépétuels* és hasonló művek könnyed szerzője vagyok”. Nos, a *Négy bűnbánati motetta* meggyőzően formált, világosan tagolt, egységes képet mutat, s beteljesíti Poulenc vágyát. A négy motetta lágy oldása és visszhangja Florent-Schmitt *Őnért bánatban* című dala.

A magyar szerzőket Bartók mellett Vass Lajos versmegzenésítése, Orbán György és Vajda János egy-egy motettája képviseli. Különösen Vajda János *Sequentia de Virgine Maria* című Mária-himnusza számít különlegesnek, hiszen hangfelvétel első alkalommal készült a darabról.

Tillai Aurél szerzőként két művel képviselteti magát a lemezen. Az *Et dixit Sion* (Ésaiás próféta könyvéből) nem csak szövegválasztásában követi a korabarrokk és romantikus német szerzők legszebb hagyományait, de drámai kifejezőerő és a szövegmegjelenítés révén is a lemez egyik különlegessége. Janzó Ildikó csellószólója ebben mindvégig nagyszerű partnere a kórusnak. A *Tüke-mise* emblematis darabja a lemeznek, egyben Tillai Aurél zeneszerzői hitvallása is, melyben a példaképek: a romantikus mesterek, a XX. század fordulójának francia és olasz szerzői, de mindenek előtt Kodály hatása érezhető. A különleges hangszerelés (mely olykor nagyzenekari hangzásideálokat is követ), valamint a drámai színeket sem nélkülöző, de alapvetően pasztorális hangvétel mellett a formálás mutatja a szerző különleges, szeretetteljes kötődését szülővárosához.

Családdá válni

Bodor Andrea dúla. Lehet, hogy sokaknak ismeretlen, mit is jelent ez. A dúla görög eredetű szó, azt jelenti, hogy szolgálatban. Asszonytárs-segítő, aki a szülésnél, és az azt megelőző, illetve követő időszakban segíti az asszonyt, illetve a családját.

– *Nem egy elterjedt és közismert foglalkozás a dúla. Te hogy lettél az?*

– Régen, amikor az asszonyok szültek, mindig volt velük egy másik nő, aki tapasztalt volt, lehet, hogy volt már egy

vagy több gyermeke, és a jelenlétével támogatta a kismamát a szülés során. Ezt a hagyományt szerettük volna újraéleszteni, hiszen volt a szülészetben 50-60 év, amikor bekerült a szülés a kórházakba, és az asszonyok a sok egészségügyi személyzet között egyedül hozták világra gyermekeiket, de magányosak, kiszolgáltatottak voltak. A 90-es évek óta terjedt el újra, hogy vannak nők, akik szeretnék, ha egy tapasztalt asszony lenne velük. Van, aki a barátnőjét, vagy az édesanyját hívja el, de van, aki nem szeretne ezekkel a lehetőségekkel élni, és úgy gondolja, hogy jó lenne, ha egy dúla lenne jelen a szülésénél. Ez nem zárja ki az apás szülést, senki nem veszi el a másik feladatkörét. Hogyan lehet dúlává válni? Ez egy folyamat. Nem úgy keltem fel, hogy holnap ez leszék, hanem egy hosszú út volt. Mindkét lányom megszületett, a tapasztalatok – várandósság, szülés – mellett én is megismerkedtem dúlakkal. A második szülésénél volt is egy nagyon kedves dúla velem. Nagyon megfogott az ő jelenléte, és később úgy gondoltam, hogy én is tudnám úgy támogatni a nőket. Amúgy is ezen a területen dolgoztam. Úgy gondoltam, hogy sok mindent meg lehetne előzni, ha már a várandósság, illetve a szülés körül ki tudok alakítani egy kapcsolatot azzal a nővel, aki szülni fog. És kapcsolatban mindig sokkal könnyebb segíteni, mintha valakit csak 10 perce ismerünk. Maga a hosszú kapcsolat, hogy tud róla mindent, sokat számít. Fontos a bizalom. Személyes döntés: ha valaki szeretne dúlát a szüléséhez, mindig szimpátia alapján dől el. Nem min-

denkit enged be a szüléséhez az ember, az egy nagyon intim esemény. Ahány ember, annyiféle stílus, a tudásról már nem is beszélve. Péccsett is több dúla van. Akinek van ilyen irányú indíttatása, nyugodtan keressen. Több képzés is folyik a témában Magyarországon, a www.szules.hu, www.module.hu honlapokon is lehet tájékozódni.

– *Csak otthon tudtok segíteni, vagy kórházban is részt vehettek a szülésnél? Hogy fogad titeket a hivatalos egészségügyi személyzet?*

– Mindenkinél személyes döntés, hogy hol szeretne szülni. Nem csak otthon, hanem kórházi körülmények között is tudunk segíteni. Ez is változik, eleinte furcsállották, hogy ott van egy másik asszony is. Pont azért, mert segítjük az asszonyt az informálódásban, döntéshozásban, néha kicsit rossz szemmel néztek a dúlákra. Sokszor úgy érezték a szakemberek, hogy a dúla akadályozza az ő munkájukat. De ha belegondolunk, ha az asszony tájékozottabb, és jó döntést tud hozni, illetve a természetesség mellett tud maradni, akkor sokkal kevesebb komplikáció lesz, jobban fogja megélni a szülést, és tulajdonképpen az egészségügyi szervezet is abban érdekelt, hogy jobbá váljanak a szülések, tehát hosszú távon mindenképp fontos az együttműködés. Úgy gondolom, ez is személyfüggő. Sok konfliktust el lehet kerülni, ha megbeszéli a kismama az orvosával, hogy ő szeretné, ha a dúlája bent lenne. Akkor nem egy ismeretlen rossz érzés, hogy ki van még itt bent és nem ismeretlen senkinek sem a helyzet, és az asszonynak sem lesz rossz érzés, hogy vajon mit fog szólni az orvosa. A kommunikáció nagyon fontos ezen a területen is.

Marshall Klausék vizsgálták először a jelenlét hatását. Úgy vizsgálták, hogy bent volt valaki végig az egész vajúdás alatt. Megfigyelték, hogy ezeknél az asszonyoknál sokkal alacsonyabb az epidurális érzéstelenítés, a császármetszés aránya, lerövidült a szülések hosz-

za, csökkent a vákuum és fogó használata is 50 %-kal. Maga az állandó jelenlét sokat számít,

hogy valaki állandóan ott van és nem ki-be mászkál. Mert 1 szülésznő lehet, hogy éppen 5 szüléshez megy be és nem ismeri, ki van ott bent, így nem alakul ki ez a kapcsolat. Ez vajúdáskor zavaró tényező, főleg, ha még műszakváltás is van és megint egy új szakember jön be. Tehát már maga a jelenlét pozitív hatással lehet a szülés kimenetelére. És ehhez pluszban jönnek a kényelmi intézkedések, tájékoztatás, masszírozás, borogatás. Lelki támaszt nyújt az anyának.

– *Érdekes, mi játszódhat le a szervezetben, ha még a császármetszés is kevesebb.*

– A hormonok játéka a szülés is, ha nem az ijedtség van előtérben, hanem a nyugalom, biztonságérzet, akkor a komplikációk aránya is sokkal alacsonyabb. És ez a folyamatos jelenlét talán ezzel tud segíteni, hogy bízik a másikban, egy kedves szó, egy pillantás, tehát nem kell nagy dolgokra gondolni, ez mind segíti a vajúdást, szülést, és lehet, hogy éppen ennyin múlik, hogy az ember kitart és türelmesebb. A babának is sokat számít, hogy milyen beavatkozások érik. A kutatási eredmények sok rövid és hosszú távú hatásról tudnak beszámolni. Pl. milyen lélektani hatásai vannak a császármetszésnek, vagy a fájdalomcsillapítóknak, amiket vajúdás során az asszony kap, milyen hatással van a szoptatásra, vagy az első időszakra. Ilyenkor sokkal fáradékonyabbak, aluszékonyabbak a babák, lehet, hogy emiatt.

– *Milyen hatással van a császármetszés a babára? Nagyobb trauma neki?*

– Ha egy élettani szülést nézünk, az a normális, hogy áthalad a szülőcsatornán. Az ember ösztönei, reflexei úgy alakultak, hogy át fog haladni ezen a szülőcsatornán. Olyan hormonok szabadulnak fel, ahogy áthalad a baba, hogy a tüdeje utána könnyebben veszi a levegőt. A légzéssel vannak is a császármetszés során problémák, nagyobb az ▶

esély asztma kialakulására. Császármetszéssel szülésnél más az anya oxitocin-termelése, és általában rövidebb a szoptatás hossza. És a szoptatásnak nemcsak biológiailag, hanem lélektanilag is fontos szerepe van az anya-baba kapcsolat kialakításában. És nyilván nehezebb is egy nagy sebbel szoptatni, több segítségre van szükség. Hosszabb távon lélektanilag milyen hatásai vannak? Végeztek egy olyan kutatást, hogy óvodásoknál 3 méter hosszú, másfél méter széles alagúton kellett átmenni a gyerekeknek, ez a szülőcsatornát szimbolizálta. El lehetett különíteni, kinél volt valamilyen komplikáció, császármetszés a szülésnél. Eltérő volt, hányszor ment át a gyerek az alagúton, átment-e egyáltalán, milyen arckifejezése volt, hogy érezte magát, illetve utána rajzoltak és beszélgettek a szülőkkel, tényleg hogyan született a gyermek. Akinél komplikáció, vagy császármetszés volt, az a játékban is kiderült: sokszor át sem ment az alagúton. Ha a felnőtt kort nézzük, akár karaktervonásokban is lehet különbség. Az ilyen emberek általában várják, hogy megmentsék őket, kevésbé önállóan küzdenek a problémákkal. Érdekes ezekre odafigyelni, amikor ilyen magas a császármetszések aránya. Lassan minden harmadik gyermek így születik Magyarországon, ez nagyon magas arány.

– *Van ebben valami divattendencia is?*

– Olyan nincs, hogy a kismama kéri, mivel ez egy nagyon komoly műtét. De például a fájdalomtól való félelem már indoka lehet, akkor már elvégzik. Vizsgálatok alapján meglepően magas a programozott császár aránya. Egy 20-30 fős kismamacsoportot vizsgáltak meg, 100%-ból 60% programozott császár volt, 40 % pedig sürgősségi császár. Meglepően magas szám. Más külföldi tanulmányok is ezt erősítik.

– *Mennyire támogatjátok az otthon szülést?*

– Ez is személyfüggő. Én úgy gondolom, ahol az asszony biztonságban érzi magát, ott tartom én is biztonságosnak. Van akinek ez az otthona, van, akinek a kórház, vagy klinika. Ha valaki a kórházat tartja biztonságosabbnak, annak biztosan nem lesz jó az otthoni szülés, mert nem fog előre haladni, félni fog attól, hogy bármi probléma történhet.

– *Kórházi körülmények között megvalósítható a háborítatlan szülés?*

– Igen, bár nyilván vannak határai. Ha sürgőldés-forgolódás van, állandóan próbálunk beavatkozni a szülésbe, az nyilván nem lesz háborítatlan. De ha az ott lévő emberek ismerik egymást, próbálnak mindent megtenni, hogy az asszony biztonságban érezze magát, és elfogadják az érzéseit, akkor lehet erről szó. Az a szerencse, hogy Magyarországon lehet orvost, szülésznőt választani, tehát meg tudja választani a kismama, hogy kik azok a személyek, akikben ő megbízik.

– *Tartasz szülésfelkészítést „másképp”? Mitől más?*

– Nemrégóta létezik szülésfelkészítés nálunk, csak az utóbbi 20 évben. Ezek általában az előadó tájékoztatja a hallgatóságot, nem nagyon van visszakeresési lehetőség. 30 ember előtt nem kérdeznék meg intim dolgot. A legfontosabb az interaktivitás hiánya. Mi egy holland szülésfelkészítő pártól tanultunk, ott ez egy szakma. Fontos, hogy ismerjem a csoportdinamikát, ha valamit szeretnék, hogy tudom játékosan megoldani, hogy legyenek benne mozgásos dolgok, filmvetítés, beszélgetés, önismereti, és párkapcsolat-erősítő játékok. Kifejezetten együtt szülésre próbálunk felkészíteni, hiszen ma nálunk nagyon magas az apás szülés aránya, és sokszor váratlan helyzetből kerülnek oda az apák. Nem biztos, hogy részt tudnak venni egy 8 alkalmas szülés felkészítőn, ami nem is kifejezetten nekik szól. A párkapcsolat erősítő és önismereti játékok segítenek abban, hogy együtt tudjanak erre az eseményre felkészülni és az azt követő időszakra is tudjunk hasznos dolgokat mondani, mutatni. Nagyon sok lehetőséget adunk a kérdésre. Az apák a skandináv országokban sokkal jobban részt vesznek a babák körüli teendőkben, 1 hónapos szülési szabadságra mennek. Mi is ebbe az irányba tolódunk, de nem nagyon vannak hagyományaik ebben a mai férfiaknak, így ebben is próbálunk segíteni, hogy ez nekik is természetessé váljon. Nekik is rengeteg kérdésük van és félelmeik. Fontos, hogy az asszony is tudja ezt, hiszen utána egymásra tudnak számítani az örömeikkel és néha nehézségekkel teli úton.

A cikk a Periszkóp Rádió (Pécs fm 97.1 www.periszkoprado.hu) Civil Kreatív műsorában 2008 június 10-én elhangzott interjú szerkesztett változata.

Megjelent a proHáló ÉRTÉK

– a proHáló hálózat – időszakos kiadványának II. évfolyamának 1. száma.

A tartalomból:

AJÁNLO

A proHáló tagszervezeteinek kiadványai

A film

A Hálózatfejlesztés, mint az együttműködés fejlesztésének eszköze

NYILVÁNOSSÁG

Civilek, nyilvánosság és egyszázalék
A nyilvánosság, a civil társadalom éltető kerete

KÓSTOLÓ

Regionális Civil Központ Alapítvány
Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők

Egyesülete

UNITED WAY -

Vértes Vidéke Alapítvány

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

A közösségfejlesztés története dióhéjban

Élő, mozgó, változó valami...

Közösségfejlesztő képzés a proHálóban

Közösségi munka – tematika

proAKTÍV

Ismertté és elismertté válni
Hogy tudatos legyen közösségünk ön-maga ismerete, saját akarata és lehetőségei vonatkozásában

Fiatalok Lendületben

Berlini és pécsi fiatalok együttműködésével 2008. június elsejével elindult a „KJP – Gyermek- és Ifjúsági Parlament” című európai csereprogram. Az Ifjúsági Demokrácia Projekt általános célja a fiatalok aktív részvételének fokozása a helyi, regionális és nemzeti közösségük életében, illetve nemzetközi szinten azáltal, hogy támogatják a fiatalok részvételét a képviselői demokrácia mechanizmusában. További célja erősíteni a fiataloknak azt az érzését, hogy európai polgárok és segít nekik megérteni, hogy milyen szerepük van Európa jelene és jövője részéeként.

A másfél éves program során a berlini és pécsi fiatalok betekintést nyernek a demokratikus mechanizmusokba, megismerik a helyi folyamatokat, felméri saját környezetük, városuk ifjúsági problémáit, ezekre megoldási lehetőségeket keresnek, párbeszédet kezdeményeznek. A 11 pécsi és 12 berlini fiatalból álló csoport a másfél év során 2 hetet tölt közös munkával, először 2008. őszén Berlinben, majd 2009. tavaszán Pécsen. A tapasztalatcserék során közös pontokat keresnek, hogy együtt, egymástól tanulva tudjanak tenni saját közösségükért, megismerjék egymást és egymás kultúráját, nemzetközi workshopokon vesznek részt.

A célok megvalósítását Reinhard Neumann, Charlottenburg-Wilmersdorf városrész és Dr. Tóth Bertalan Pécs alpolgármestere segítik a program védnökeként.

A pécsi fiatalok első találkozására június közepén került sor, melynek elsődleges célja a csapatépítés volt, de hála a résztvevők aktivitásának már az érdemi munka is elkezdődött. A csoport a nyár folyamán filmet készít berlini társaikkal, melyben bemutatják magukat, a várost és rámutatnak az ifjúsági demokrácia helyi problémáira. Egyidejűleg a német csoport is ugyanezt teszi, így az októberi közös találkozóig némileg megismerhetik egymást.

Dr. Kanizsai Péter

Muzsikáló értelmiségiek

Ugyan napjainkban a felsőfokú végzettség korántsem azonos az értelmiségi léttel, mégsem nehéz olyan – talán nem is csodabogarakról – írnom, akik nem „profi” zenészek, de mindennapjaikat áthatja a muzsika, annak éltető és gyógyító ereje munkájukkal kapcsolatban, vagy csak úgy, minden látszólagos összefüggés nélkül.

Emlékszem, még „Mátyásos” időmben hallottam Borogyinról, aki priméren orvosnak tanult, praktizált is, majd így lett zeneszerző, nem is akármilyen. Aztán, hogy csak az „ötöknél” maradjunk, sem Muszorgszkij, sem pedig Rimszkij-Korszakov kezében nem kottapapírral fut neki az életnek, katonai tanulmányokat végeznek, majd később lesznek zeneszerzők.

Napjainkban is meglepően sok muzsikusról nem tudjuk, mi is a civil foglalkozása. Emlékeznek még Hacky Tamásra, aki annyi előnnyel indult füttyös életútján, hogy fül-orr-gégész révén egészen jól ismerte a fonáció minden csínját-bínját? Vagy hogy a táncdal-zeneszerző Dobos Attila is eredetileg orvos volt? Aztán Albert Schweitzer, aki kiváló orgonista hírében állt amellet, hogy életművéről csakis szuperlatívusokban beszélhetünk?

S hogy nem menjünk túlságosan messze, számos orvoskollégámról tudom, hogy muzsikál, de legalábbis aktív zenész volt korábban. Gyerekkori barátommal annak idején az egyetemen alapítottunk egy vonósnégyest. Brácsásunk nem volt, így kénytelen voltam magam megtanulni a hangszer, legalább alapfokon, s így összejött – saját szórakoztatásunkra s mások elborzasztására – a Medikus vonósnégyes, állandó „rajongótáborral” és pár, szakmailag tán feledhető, de nekünk annál nagyobb élményt nyújtó koncerttel. Tán ez az, ami miatt oly sokan fordulnak a muzsikához – az ugyan gyorsan múló, de akár alapszinten is katartikus élményért, az alkotás szépségéért.

Orvosként ugyan próbálom háritani a felelősség mítoszát, hiszen senki nem kényszerített a pályára – azonban nincs jobb kikapcsolódás egy nehezebb periódus után, mint leülni muzsikálni egy kicsit, pláne ha ezt régi cimborákkal, vagy a tesómmal, újabban pedig fiaimmal és unokaöcséimmal tehetem. Így volt ez nálunk annak idején is, vasárnap délutánonként összeállt a család és zenéltünk. Akkor nem értettem miért mondják kicsit irigykedve: de jó nektek, tudtok

együtt muzsikálni. Most már tudom mit jelentett: útravalót, szellemi táplálékot.

Évekkel ezelőtt vette kezdetét a „Muzsikáló orvosok” mozgalom. Előbb szűk keretek közt, majd egyre szélesebb körben szerveztek találkozókat. Magam is részt vettem pár alkalommal ezeken és döbbenettel tapasztaltam egyik-másik előadás profizmusát. Volt, aki orgonakoncertet adott, volt olyan is, aki énekelt, de úgy, hogy sok „profi” muzsikusból elhatott volna mellette.

Ide kívánczik még, hogy megemlítsék családi barátunk dr. Muskát József nevét, Jóska bácsiét, aki időjárástól függetlenül minden szerdán öt órakor megjelent nálunk és Anya zongorakíséretével „örömmenél”. Jóska bácsinak szép tenorja volt (s van is, hál Istennek) és emlékszem, amikor először hallottam lemezen a Dichterliebe-t, szentül meg voltam róla győződve, ez nem lehet más, mint ő, hiszen ez a szerda esti program, csak Jóska bácsi énekelheti. Márcsak azért is meghatározó élmény ez nekem, mert gyakorta adott orvosi tanácsokat is, melyeket Anya megerősítésével be is kellett tartanunk. Gyerekként persze, főképp az akkor influenza prevencióként farba adott, méregdrága, de teljesen hatástalan gamma-globulin miatt énekes orvos semmiképpen sem szerettem volna lenni, de természetes volt, hogy a két hitvallás nem áll távol egymástól. A gyógyítás is egy picit művészet. A mai napság oly sokszor emlegetett evidencia alapú orvoslás ugyan némileg rombolóan hat az „ars medicinae”-re, azonban azt megölni semmiképp sem tudja. S minthogy nincs két egyforma akkord, úgy nincs két egyforma betegség sem. Közös még talán az élmény múlandósága is. A fülemben cseng Anya szava, aki egyik koncertje után azt mondta: milyen szomorú, hogy így eltűnik, leütöm az utolsó hangot, az még cseng egy kicsit, aztán mindenki megy a maga dolgára. Van benne némi igazság. De a hang most is hallható: zenélni szép, mert könnyebbé teszi a lelket. Erre pedig oly nagy az igény a mi világunkban.

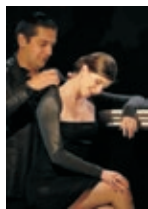

Színház, mint csapatsport

Miközben befelé igyekszem a városba, hogy interjút készítek Csányi Sándorral, arra gondolok, hogy most engem rengeteg nő irigyel. Már, amikor említettem, hogy ki lesz a következő interjúalanyom, kapásból húsz „önfeláldozó” nőnemű személy jelentkezett, hogy elkísér. Hát igen. Talán nem véletlenül jutott be a POSZT-ra Térey János Asztalízene című előadása...

– Tudom, hogy sokan kérdezik, mi a véleményed a POSZT-ról?

– A világon mindenhol vannak színházi fesztiválok, és ezek mindig tök jók szoktak lenni. Én nyilván belülről látom, hogy a színészeknek mi a jó. Találkozol emberekkel, akiket nem láttál

évek óta, vagy csak itt a POSZT-on futsz össze velük. Meg azt gondolom, hogy azért ez egy színészi továbbképzés is. Ahogy az orvosoknak szükségük van arra,

hogy szakmai lapokat olvassanak, úgy a színészeknek is szükségük van arra, hogy megnézzék egymást, most éppen hol tart a magyarországi színház. Én például jobban szeretném, ha lenne több olyan része a színháznak, ami nem kőszínház, hanem egy másik vonal, amiket nem nagyon lehet látni. Ez a fesztivál azért is jó, mert az ember folyamatosan játszik, és ritkán jut el mondjuk Egerbe, vagy Debrecenbe. Ezek jó alkalmak arra, hogy megnézzük, ki merre tart.

– Az Asztalízeneben egy negatív szereplőt alakítasz. Mit éreztél, amikor először elolvastad, hogy fogsz tudni azonosulni vele?

– Először azt gondoltam, milyen jó, hogy játszok egy olyan embert, aki teljesen távol áll tőlem és egy igazán negatív, szemét disznó. Aztán menet közben rájöttem, hogy egyáltalán nem áll távol tőlem, én legalább ennyire személtálda vagyok, csak nem merem megtenni. Azt bírom a színészetben, hogy emberek – akiket egyébként elítélnénk első körben – attól, hogy elkezdted próbálni, tulajdonképpen megismered őket, megérted az indokait, hogy mit miért tesz, vagy hogyan védekezik, milyen önhuzugságokkal csapja be saját magát. És kiderül, hogy egyáltalán nem áll olyan messze tőled. Ezért volt fura,

hogy azt mondtad, negatív. Persze, azt gondolom, hogy egyértelműen ez egy negatív csávó, de én közben belülről meg azt hiszem, hogy egyáltalán nem az, mert teljesen igaza van. Ő egy ilyen önimádó barom, meg rengeteg olyan dolgot csinál, ami nem fair. De én nem úgy élem meg, hogy ő egy negatív szereplő.

– Más darabokat is láttál most a POSZT-on?

– Tegnap jöttem, és a Krétakör Hamletét láttam, pont a századikat és fantasztikus előadás volt. Nagyon bírom a Sűsűben (Schilling Árpád), hogy lejár gimnáziumokba is. Gyerekeknek csinálni a Hamletet, úgy, hogy ők azt megértsek, szeressék, és ne gondolják azt, hogy a kultúra egy rettenetes, ijesztő tudomány. Iszonyatosan szórakozta-

tó előadás, nagyon szellemes, pont úgy, ahogy a gimnazista gyerekeknek kell szólani.

– Hogy érzed, a fiatalok elszoktak a színháztól?

– Nem, én nem panaszkodom erre. Most volt évadzárónk a Radnótiban, ahol mondta Bálint András, hogy 108%-os a látogatottság. Pótszékeken ülnek, az Asztalízenenél folyamatosan állnak a lépcsőn, jobbra fiatalok. Azt gondolom, hogy mindig megvan az a réteg, akit érdekel. A színház az egy teljesen más, egy szeánszszerű dolog. Egyszerre történik a nézővel és a színésszel. Ez más, mint a mozi. Én is szeretem nagyon a Vígszínházat, de az egy másik állapot elmenni oda, mint egy ilyen ka-

maraszínpadon játszani. Nyilván nem az előadást minősíti, magát az imidzset, mert szükségük van arra az embereknek, hogy felöltözzenek szépen, elmenjenek

egy ilyen szép színházba és megnézzenek egy előadást, ami remélhetőleg jó és szórakoztató. Egészen másként hat a színház, és attól, hogy élőben van, sokkal erősebb a hatása, mint a mozinak, vagy a dvd-nek.

– Van esetleg olyan a mostani, vagy a régebbi szerepeid közül, amiket szívesebben játszol, vagy különösen kedvedet?

– Most abszolút az Asztalízene a kedvencem. Nagy Ervinnel, Kovács Patríciaival és Wéber Katával vagyunk négyesben, akiknek sok közünk van egymáshoz. De például az Ervinnel ez nagyon jó találkozás volt nekem. Ismertem, mert fölöttem járt főiskolára, de nem dolgoztunk még soha együtt és ez most nagyon jó volt. Nem volt olyan féltékenykedés, mint amikor két kiskakas bemegy egy szemétdombra. Ez nagyon jó szerintem, hogy ha a partnerem nagyon jó, akkor nekem az jó. Akkor én is jobb vagyok. Nem egymás ellen játszunk, hanem minél jobb lesz ő, annál jobb leszek én is. Ráadásul ő dobja fel nekem a labdát, amiket le kell ütni. Nagyon egyben vagyunk. Ugyanaz, mint egy csapatsportban, nincs értelme rivalizálni, hiszen minél jobb emberekkel vagy körülvéve, annál jobb lesz a te teljesítményed is.

– Volt olyan rendező, akivel nagyon jó volt együtt dolgozni?

– Bagossy Lászlóval jó volt, de nagyon bírom még Lukács Andort és Gothár Pétert is. Ők mind jók és más-kor is viszonylag jó rendezőkkel dolgoztam. Most legutoljára a Bagossy volt, akit nagyon bírtam.

– Színház, vagy filmszerep?

– Más, de a színházi fesztiválon mit mondjak? Film. Inkább egyébként. Az közelebb áll hozzám. De nem tudom. A színházat is nagyon szeretem. De ha már nagyon választani kell, akkor az azt hiszem eggyel közelebb áll.

Berlin fölött az ég

– egy rendhagyó proHáló napló –

A tavalyi sikeres francia tanulmányút folytatásaként idén májusban Berlin felé vette az irányt a proHáló hálózat csapata. Vendéglátónk, dr. Siegfried Zimmermann invitálására érkeztünk a német fővárosba, ahol a sokrétű és érdekes szakmai programok mellett, számos kulturális és turisztikai látnivaló színesítette a programot.

Hétfő

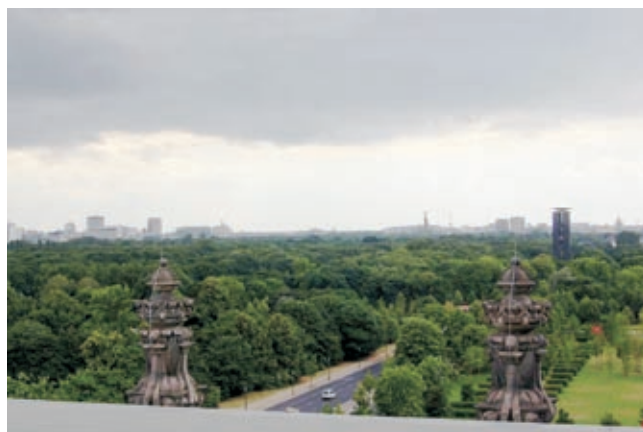
A kora délutáni érkezést követően részt vettünk egy városnéző sétahajózáson a Spree folyón, ahol a város számos nevezetességét csodálhattuk meg, mind a keleti, mind a nyugati oldalon. A keleti oldal csodái közé tartozott az is,

hogy egy épület építéséhez hogyan lehet elképzelhetetlen mennyiségű betont és vasat felhasználni. A hajókirándulás után következett a vacsora Charlottenburgban – az egykori

Nyugat-Berlin központjában – a több, mint száz éves Hoeck sörözőben, ahol olyan érzésünk volt, mintha néhány törzsvendég már az 1892-es megnyitás óta ott lenne. A klasszikus berlini ételek után barátkozhattunk a Berliner Pils-szel és az érdekes ízű – búzasör, málnasziruppal – Berliner Weiss-szel (én személy szerint ezt inkább kihagytam).

Kedd

Elkezdődtek a szakmai programok, elsőként az Opera Socialis Közhasznú szervezet vezetője, egyben házigazdánk Herr Zimmermann ismertette a szervezet történetét, felépítését, eddigi tevékenységét és céljait. Érdekes volt összehasonlítani a német és a magyar civil szervezetek helyzetét, működését és a politikához fűződő kapcsolatukat. Bemutatta a nemzetközi konzorciumban működő Computeria Alapítványt, melyben magyar szervezet is képviselteti magát a Nevelők Háza Egyesület révén.

Ezt követően egy rövid látogatás a Magyar Nagykövetségben – mely jó érzékkel az Egyesült Államok, Oroszország, az Egyesült Királyság, Franciaország és az Európai Unió nagykövetsége mellett található, ahogy egyikünk találóan jegyezte meg: „a nagyhatalmak árnyékában húzódik meg”. A nagykövetségen Kozlik Erika első követségi titkár ismertette a visszafogottan elegáns épület történetét és az ott folyó munkát. A nagykövetség a Brandenburgi Kapu közvetlen szomszédságában található, ahol számos szovjet és amerikai egyenruhába bújt fiatal emlékeztetett a múlt eseményeire, mint a Checkpoint Charlie-ra, vagy a szovjet zászló kitzűzése a Reichstagra.

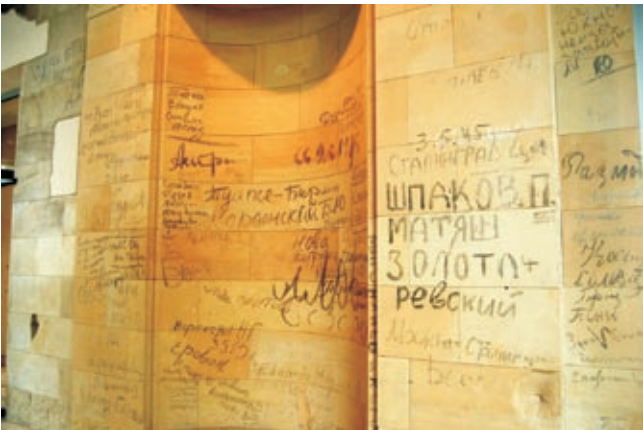
A nap „hivatalos” programjának befejezéséként a berlini Nemzeti Galéria kiállítását tekintettük meg.

Szerda

Belecsaptunk a lecsóba. Szakmai programok sokasága. Előbb a Charlottenburg-Wilmersdorf-i Önkormányzat Ifjúsági Hivatalának vezetője ismertette a civil szervezetekkel kapcsolatos törvényeket, valamint a kormányzat és a civil szervezetek kapcsolatrendszerét, majd a Szociális Hivatal vezetője mutatta be a német szociális állam törvényi és adminisztratív felépítését. Ismertette a helyi szociális ellátórendszert, amely finoman fogalmazva is humánusabb, mint a magyar ellátórendszer. Bár ebben az anyagi háttér is jelentős szerepet játszhat.

Délután következett a Reichstag megtekintése. Az épület a múlt és a jövő keveréke, ahol olvashattuk a szovjet ka-

tonák '45-ből keltezett szénnel írt üzeneteit, beülhettünk a Bundestag képviselőinek széksorai-ba, majd a hiper-modern kupolába felsétálva megcsodálhattuk a várost és, hogy milyen Berlin fölött az ég.

A nap zárásaként a növekedés és egészség – esélyegyenlőség, verseny és fogyasztói szuverenitás témakörben vettünk rész egy konferencián, ami va-

lószerűleg érdekes volt, attól az apró szépséghibától eltekintve, hogy a rendezvény németül folyt és nem volt tolmácsolási lehetőség, így a köztiszteletre kívül szinte semmit nem értettünk. Bár ez néhány magyar konferencián is előfordul.

Csütörtök

Délelőtt a berlini fal emlékhelyénél jártunk, ahol a korabeli újságcikkek, fotók, dokumentumfilmek és híradó-bejátszások hitelesen mutatták be a fal történetét az 1961-es építéstől az 1989-es lebontásig. A megdöbbentő élményt fokozta, hogy minden kordokumentumhoz emberi sorsok is társultak

A nap hátralevő részét Charlottenburgban töltöttük, elsőséggel a helyi Önkormányzat fenntartásában működő „Próbakísérlet projektet” mutatták be, melynek lényege, hogy a hajléktalansággal fenyegetettek szociálpedagógusok és szociális munkások segítségével tanulhatják meg az önálló háztartás vezetését.

Ezt követően elmentünk a „Binger Club-ba”, amely az önkormányzat és egy non-profit szervezet közös fenntartásában működik. A Club lényege, hogy az előbb említett lakóegységek egy részében pszichés betegek integrálására alakítottak ki helyet.

A nap szakmai programjának zárásaként a helyi népfőiskola igazgatója mutatta be a német népfőiskolai rendszer történetét, funkcióját és törvényi hátterét. Tájékoztatót kaptunk a Volkshochschule Charlottenburg-Wilmersdorf szervezeti felépítéséről, partner kapcsolatairól és az általuk nyújtott képzések elismeréséről és elismertségéről.

A szakmai programokat követően következett a közös vacsora a már jól ismert Hoek sörszobában, ahol ki-kí érdeklődési köre és vérmérséklete szerint megnézte, vagy végigszurkolt a német-horvát focimeccset.

Péntek

Reggel indulás a reptérre, majd onnan hazautazás.

Elmondható, hogy a berlini tanulmányút nemcsak szakmai szempontból volt hasznos és tanulságos, nemcsak érdekes volt egy kozmopolita nagyvárost megismerni, de ugyanolyan fontos volt az is, hogy egy évek óta együtt dolgozó, összeszokott csapat tagjai még mindig új arcukat tudják mutatni a többieknek.

Fotó: Csathó Tibor

Kinetikus Művészet (RADARART)

július 4– augusztus 24

Kinetikus művészet (kinetic art)

A kinetikus görög szó, jelentése mozgással kapcsolatos. Ez a meghatározás a valóságos vagy látszólagos mozgást megtestesítő művészet megnevezése. A „kinetic art” ötlete a 20-as években merült fel először, de főleg az ötvenes évek végétől kialakuló nemzetközi irányzat, amely az op-art illuzionista kinetikus hatását valódi térbeli-fizikai mozgásformákká fejleszti. A kinetikus művészet lehet teljesen egyszerű vagy összetett. A terminus azokra a műalkotásokra is alkalmazható, amelyek fényeffektusokkal teremtik meg a szemlélő számára a mozgás illúzióját.

Op-art

Az op-art (az „optical art” rövidítése) „az emberi szem becsaphatóságát használja ki”. Ez egy absztrakt művészeti irányzat, amely a hatvanas években induló, tisztán illuzionista, nonfiguratív irányzatnak az elnevezése, ahol az alkotó tevékenysége célját dekoratív, érzékcsaló vizuális játékok és vizuális ritmusok szervezésére szűkítette. Az alkotás során a festő játszik a nézővel: olyan képeket alakít ki, amelyek vibrálnak és pulzálnak, mely alkotásban a felhasznált színek és mértani formák a mozgás optikai illúzióját keltik.

A kalocsai születésű SCHÖFFER Miklós (1912-1992) a harmincas évek közepén telepedett le Párizsban és haláláig élt ott. Először festőként, majd u. n. kinetikus szobrászként meghatározott alkotói időszakot követően – szakítva a korábbi tevékenységével – az akkori kor ipari technológiájának, kutatásainak eredményeit felhasználva sajátos avantgarde műveket hozott létre, melyeket nagyméretű, villogó, mozgó objektként városi terekbe képzelt. A kibernetikus művészetről szóló írásai és a párizsi Képzőművészeti Főiskolán tartott órái a modern vizuális művészet megújulásáról szóltak. Gépszobrai, interaktív szerkezetei új, korábban ismeretlen látványelemeket hoztak létre, egyedi vizuális élményt lehetőségét teremtve. A kinetikus művészet európai hatású művészeként magyarországi követőkre is talált, akik a mesterhez méltó szellemességgel, technikailag magas színvonalú megoldásaikkal egyesek a mozgásra, egyensúlyi helyzetekre helyezték a hangsúlyt, mások a Bauhaus alatt kibontakozó fénykinetika technikai, művészeti eszközeit használva módosítják vagy próbálják módosítani látásmódunkat!

Ez a szellemi örökség követhető a Pécsi Galéria kiállításán, mely programban a ha-

zai kinetikus művészet már nemzetközileg is kiemelkedő tudású képviselői találhatók. Más-más formában, megoldásokkal ugyan, de mindegyik azonos céllal teszi dolgát, befolyásolni akarják látásunkat minden valóságos emberi élmény legfontosabbikát.

A kiállító művészek:

BALOGH László, CSÁJI Attila, CSÖRGŐ Attila, DARGAY Lajos, DOHNÁL Áron, DOHNÁL Tibor, GALÁNTAI György, HARASZTY István, LANTOS Ferenc, LOIS Viktor, MENGYÁN András, MÓDER Rezső, Dr. NEMCSICS Antal, OROSZ István, PÓCSY Ferenc, TILLES Béla, ZIELINSKI Tibor.

A bemutatandó tárgyak jól modellálják a műfaj sokszínűségét. Megtalálhatók itt a stílusfajták között az Op-art és fényművészeti alkotások, kibernetikus művészet, függő mobilok, álló mobilok, mobilgépek, hangszobrok, továbbá más video és holografikus alkotások. Mind-mind a műfaj meghatározó alkotásai, de a megnyitó is tartogat meglepetéseket, hiszen néhány a bemutatott műtárgyak közül nem csak látványban, hanem hangjával, megszólalásával ad audio-vizuális élményt.

Ennek a programnak létrejöttében nagy szerepet vállalt HANGYEL Orsolya és SZILÁGYI Pál, velük és a RadarArt Egyesülettel és Galériával talán egy sorozat indulását segítettük.

BALOGH László
CSÁJI Attila
CSÖRGŐ Attila
DARGAY Lajos
DOHNÁL Áron
DOHNÁL Tibor
GALÁNTAI György
HARASZTY István
LANTOS Ferenc
LOIS Viktor
MENGYÁN András
MÓDER Rezső
Dr. NEMCSICS Antal
OROSZ István
PÓCSY Ferenc
TILLES Béla
ZIELINSKI Tibor

MAGYAR KINETIKUS MŰVÉSZET

Az Uniós források hatékony kihasználása

Az európai uniós szabályozás is a korábbinál szigorúbb és pontosabb kommunikációs kötelezettségeket határoz meg mind a tagállamok, mind az uniós támogatások kedvezményezettjei számára. Országos szinten a cél a támogatott beruházások eredményeinek bemutatásán keresztül az európai uniós tagság előnyeinek kézzelfoghatóvá tétele. A kedvezményezetteknek, saját szintjükön, szintén tájékoztatni kell a nyilvánosságot arról, hogy projektjük európai uniós támogatásból valósult meg.

A pályázónak a projekt jellegétől és méretétől függően előírt kommunikációs kötelezettsége áll fenn. Ezek mellett azonban a **jól megtervezett és megvalósított kommunikáció számos lehetőséget és előnyt** is nyújthat a kedvezményezettnek, és érdemben hozzájárulhat a projekt szakmai eredményességéhez. A szakmai munka és a pénzügyi hatékonyság mellett a szervezet kommunikációs képességét nevezik a sikerhez vezető út harmadik alappilléreinek. Profiltól és mérettől függetlenül minden szervezet (projekt) számára elengedhetetlen, hogy folyamatos kapcsolatban legyen szűkebb és tágabb működési környezetével, partnereivel, ügyfeleivel, munkatársaival, valamint a tevékenységét kívülről vagy belülről befolyásoló véleményvezérekkel. Sokan úgy gondolják, hogy a kommunikáció egyenlő a reklámozással vagy – bővebben – az értékesítésösztönzéssel. Pedig ennél jóval több. **Minden szervezet kommunikál, akár tudatosan teszi, akár nem.** Már a tervezés fázisában számos információt bocsát ki magáról, gondoljunk az engedélyek beszerzésére, a beruházás előkészítésére, az esetleges építkezésre, a munkatársak felvételére, a partnerek megkeresésére. Egy rosszul kommunikált, elhúzódoó beruházás már akkor negatív képet fest a projektről, mielőtt egyáltalán elkezdődött volna a szakmai munka. **Jól tervezett és kivitelezett kommunikációval azonban komoly előnyt biztosíthatunk magunknak.** Határozzuk meg, hogy kit akarunk elérni, mit akarunk kommunikálni, és hogyan akarjuk kommunikálni. A tervezés legelső lépése, hogy pontosan azonosítsuk a célközönségünket. Ezt követi a célok kijelölése, az eszközök megválasztása, majd a kampány végén (és esetenként közben is) a kommunikációs munka mérése és értékelése. Fontos, hogy mindig **nálunk legyen a kommunikációs kezdeményezés,** azaz elsősorban mi alakítsuk saját ismertségünket vagy imidzsünket.

Célcsoport alatt legtöbbször megértendő és leendő ügyfeleinket értjük, továbbá minden olyan személy vagy szervezet, amelyeket tevékenységünkkel kapcsolatban állnak. Ide tartoznak többek között a munkatársak, ügyfelek, partnerek, beszállítók, alvállalkozók, szakmai érdekképviseleti szervezetek, civil szervezetek, szakmai véleményvezérek, felügyeleti szervek, enge-

délyt kiadó szervek, helyi önkormányzat, helyi környezet, lakosság stb.

A **kommunikációs céljainkat** a szakmai célok alapján határozzuk meg. Általában a legelső és legfontosabb feladat a szervezetünk vagy projektünk bemutatása, és annak világos kommunikálása, hogy a felhasználónak vagy rászorulónak milyen előnyöket nyújt, azaz miért és hogyan vegye igénybe. A célok a projekt életciklusának függvényében változhatnak.

A **kommunikáció széles tárházzal rendelkezik.** Az eszközök tervezésénél mindig az adott kommunikációs céloknak és célcsoportoknak legjobban megfelelő, leghatékonyabb eszközöket kell megtalálni és kiválasztani. A kommunikációs eszközrendszer része többek között a public relations, a sajtómunka, a rendezvényszervezés, a reklám, az online kommunikáció és a személyes kommunikáció.

Mivel a kommunikációs munka általában hosszú távon fejti ki hatását (a negatív hatását is!), a kommunikációs kampányok után szükséges az **egyes elemek mérése és értékelése.**

Az értékelésre időt kell szakítani, nemcsak azért, hogy az elvégzett munkát értékeljük, hanem, azért is, hogy a **visszajelzéseket folyamatosan beépítsük a további kommunikációnkba.**

A kommunikációt soha nem önmagában kezeljük. **A kommunikáció tervezése része a projekt szakmai tervezésének. A kommunikációs feladatokat mindig a szakmai feladatok határozzák meg. A két terület között szoros összhang szükséges,** a jól tervezett és előkészített kommunikációs munka jelentősen segítheti a projekt sikerességét, a hibás, félresiklott kommunikációt ugyanakkor nagyban gyengítheti azt.

A kommunikáció első lépése a kutatás és tervezés. Általános igazság, hogy jó terv nélkül nincs jó kommunikáció. A tervezés viszont kutatási adatokra épül. Még kis volumenű egyszerű projekteknél is ismernünk kell a működési környezetet, a piaci szereplőket, a versenytársakat és a célközönséget, valamint saját magunk piaci helyzetét. A projekt szakmai tervével összhangban előzetes elemzést kell végezni arról, hogy **kibez, miért és hogyan akarunk szólni.** Bonyolult, összetett projektek esetében érdemes és javasolt a gyengeségeinket, erőssé-

geinket, a piaci veszélyeket és lehetőségeket összefoglaló SWOT analízist készíteni.

A hatékony és eredményes sajtókapcsolatok alapja a **jó sajtólista** (találjuk meg azt az újságíró, aki a mi területünkkel foglalkozik: hívjuk fel az újságokat és kérdezzük meg, hogy melyik újságíró a téma felelőse, és ne közvetlenül a szerkesztőket, főszerkesztőket célozzuk meg), a **nyílt, őszinte, kétoldalú kapcsolat** (gondoljunk az újságírók fejével, neki milyen információra van szüksége a munkájához, az olvasók érdeklődésének kielégítésére) és az **elérhetőség** (ne csak akkor legyünk nyitottak, ha nekünk fontos, hanem akkor is, amikor az újságíróknak az – értékelni fogják).

Fényképekkel jól és látványosan dokumentálható egy projekt kivitelezése. Számtalan helyen fel lehet használni. Jó minőségű és komponálású professzionális minőségű képeket s Jól fotózni nem könnyű, számtalan körülményre oda kell figyelni: kompozícióra, látószög, fényviszonyokra, árnyékokra, mélységélességre stb., amelyhez megfelelő kamera, objektívek, derítők, lámpák, állványok, fóliák stb. kellene. Egy beruházás gyakran felülről fotózható a leglátványosabban. Ezt szintén meg kell szervezni. Ezért egy komoly fotódokumentáció elkészítését érdemes és javasolt hivatásos fotósok kiadni.

A **kedvezményezett honlapján (amennyiben van ilyen) folyamatosan utalni kell az uniós támogatásra mind szövegesen, mind pedig a logó elhelyezésével. Bármely nyomtatott vagy elektronikus kommunikációs felületen, ahol a projekt megjelenik a kedvezményezett köteles az EU támogatására folyamatosan felhívni a figyelmet.**

A logót és az egyéb formai és tartalmi követelményeket az arculati kézikönyv előírásai tartalmazzák.

A beruházás befejezése, a projekt hivatalos átadása nagyon jól kommunikálható alkalom.

Ez a csúcspontja az eddigi kommunikációs tevékenységnek, ez fogja össze és zárja le a beruházás szakaszában alkalmazott kommunikációs elemeket. A korábbi üzeneteket és eszközöket használjuk fel: összefoglalhatjuk az eddig kommunikált üzeneteket, összehasonlíthatjuk a korábbi látványterveket a kész projekttel, bemutathatjuk a beruházás különböző szakaszairól készült fotódokumentációt stb.

A kommunikációs kötelezettségek projektneként változhatnak, de ezek tartalmát a szerződés, illetve az ÜMFT Arculati Kézikönyv tartalmazza, melyet már a pályázat beadásakor, illetve a projekt megkezdése előtt alaposan tanulmányozunk át. Ebben az esetben is igaz, hogy vannak területek, melyek megvalósításához vegyük igénybe szakember segítségét.

Tutti, tutti

A nagyhírű (e lap hasábjain is többször emlegetett) komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola május 24-én ünnepelte fennállásának 70., a zenetagozat megalakulásának 50. évfordulóját. Bekerült hát éves programjába a dátum, és elkezdődött az alapos felkészülést, szervezést igénylő aprómunka. Mindenki magától értetődően vette ki belőle a részét, készen arra, hogy még többet vállaljon. Miközben csökkentették az énekórák számát, sok településen iskolákat vontak össze, zenetagozatot szüneteltettek vagy zártak be, miközben a sajtó tanárverésekről, gyermek-megalázásokról, kényszerpályára szorult pedagógusokról adott sokkoló hírt..., itt ellenszolgáltatás nélkül, egymást segítve tették a dolgukat a nemzet mai napszamosai. Tették és teszik, mert így tanulták s mert maguk is így látják helyesnek.

Piano.

Hosszabb és rövidebb távú tervek készültek a tantestületben, amellet megszakitás nélkül tanítottak, dolgozatokat írtak, javítottak, erdei táborba, kirándulásra, versenyre készítették fel és kísérték el a gyerekeket, óvodásoknak, leendő elsősöknek és szüleiknek mutatták be az intézményt, kompetenciát mértek. Egyszer a hátrányos helyzetű Jóskaért, Pannikaért, másszor saját munkahelyükért, netán az ünnepség sikeréért izgultak – a hosszabb

időre betegszabadságra kényszerült igazgatónő távollétében a mindenessé előlépett helyettes iskolavezető irányításával. A korábban is jó csapat még igazabb közösség lett. Ötletek merültek föl és enyésztek el, miután kiválasztották közülük a legjobbakat. Hogy alig pár napja már hagyományosnak számító műsorral mutatkozott be az iskola a színházban, hogy alig néhány hét van a tanév lezárásáig és a XIX. kórusfesztivál kezdetéig? – Nem probléma! Megy minden a maga rendjében.

Crescendo.

Elmentek a meghívók, visszaérkeztek az örömteli jelentkezések, összeállt a műsor, felbolydult méhkas a tanoda. „– Tudom a szólamomat, bár a hangom jóval mélyebb, mint akkor volt. Azt nem lehet elfelejteni, ahogy a biciklizést sem” – hallható lépten-nyomon. Amerikából, Németországból, Írországból váltottak jegyet a nagy alkalomra. Kata három kicsijével csak azért jött el, hogy részt vehessen Feri bácsi délelőtti próbáin, jóllehet a koncertre már nem tud maradni. Gyöngyi és Kinga sokat autóztak, hogy találkozhassanak a többiekkel. A színész Vóko János Egerből vonatozott idáig, hogy felléphessen egykori tanárai, osztálytársai előtt. Sásdon már elszorult a szíve, úgy érezte, az elszaladt negyven év után újra ITTHON van, és ez maga a boldogság... A magánénekes Sárkány

Lerchné dr. Egri Zsuzsa

Kázmér meghallva a hírt, egy pillanatra sem tétovázott, nem keresett, pedig bőven talált volna távolmaradására kibúvót. Ehelyett operaházi fellépéseit tetette át más időpontra, mert Komló hazavárta messzire került, de lélekben soha el nem szakadt fiát. És jött a

Liszt-díjas fuvolaművész, Gyöngyössi Zoltán, aki míves szavakkal köszöntötte a számára szellemi közeget jelentő zenetagozatot, az iskolát, amelyben – kagylóhoz hasonlóan – a hétköznapi megfeszítő munkája révén nemegyszer igazgyöngy született. Vallomása szerint itt kapta, innen vitte tovább magyarsága tudatát, innen erednek erőt adó gyökerei, innen datálódnak hagyományai, itt élte át először a zene örömet, itt lakik az édesanyja és itt áll (remélhetőleg még sokáig) az őt elindító ISKOLA. Szabaddá tette magát erre az estére a világot járó zongora- és orgonaművész, egyetemi docens, a szintén Liszt-díjas Király Csaba, aki a zene és a saját humorát is megcsillogtatta ifjú partnerével, Fuchs Diánával előadott négykezesben.

Forte.

A díszvendégeket, Kodály Zoltánné Péczely Saroltát és édesanyját, dr. Péczely Lászlóné Sáríka nénit már a belépésükkor megtapsolta közönség. Az ő egykori pécsi zeneestéiken kezdődött minden. Ott találkozott a Mesterrel az akkor még nagyon fiatal Tóth Ferenc,

hogy szülőhelyén megmutassa, igenis lehet valaki próféta a saját hazájában is. Szorgalommal, szaktudással, tehetséggel, hittel, a zene iránti mélységes alázattal, gyermekszeretettel, a bányászváros nyújtotta biztos háttérrel. Az évtizedek erőfeszítései beértek. Kitűnő tanítványának, dr. Makráné Kónya Melindának nyugodt szívvel adhatta át stafétabotot. A nagykórus jó kezekbe került...

Az igazgatóhelyettes Cseke Gabriella áttekintette a tündérléptekkel el-suhant évtizedeket, az alpolgármester Jégl Zoltán meleg szavakkal ismerte el a törekvéseket, de virágai még azoknál is többet mondtak a címzeteknek és a közönségnek. A gratulációk és laudációk közül érdemes kiemelni néhányat. Tillai Aurél ny. főiskolai tanár Liszt-díjas karnagy szerint zenével könnyebb az élet nehézségeit elviselni. Vadász Ágnes, a KÓTA titkára, aki mindig, de most különösen otthonosan érezte magát Komlón, azt javasolta a jelenlévőknek, hogy kövessék Feri bácsi példáját.

Fortissimo.

A többórás műsor csak egy pillanatnak tűnt. Ahol valamennyi fellépő egykori kodályos, ott minden flottul megy. Növendék volt a színészetre készülő budapesti szakközépiskolás Korbuly Kata, a műsorközlő. Elég végigsorolni a fellépőket, hogy az Olvasó sejttesse, mi történt akkor szombaton a komlói színházban. Bobály Viktória, a Nemzeti Táncjáték Fesztivál különdíjasa A

szivárványon túl című koreográfiával örvendeztette meg a nézőket.

Utána művészeti szakközépiskolások szerepeltek: Főr Zoltán trombitán, Fuchs Diána zongorán játszott, Plesz Barbara, több országos népdalverseny győztese népdalokat énekelt, DVD-ről pedig a Kaposvári Csiky Gergely Színházhoz szerződött Mózes Balázs szavalt. Őket követték a "nagyok", a már említett Király Csaba, Gyöngyösy Zoltán, a magánénekes Kopjás Éva, Sárkány Kázmér, majd Vókó János szerzett kellemes perceket Tevjeként. Sikert aratott Feri bácsi fia, Tóth Gábor, aki barátaival közösen népdalokat interpretált jazz-feldolgozásban. Mit tagadjam, nagy sikerük volt!

A dobogón álló nagykórust olyan énektanár-karnagyok vezényelték, akik egykor szintén itt tanultak. Elsőként a most diplomázó Tóth Sarolta dirigált, akinek "kezdőként fantasztikus élményt jelentett ez a lehetőség." A Villót Lakatos Judit hívta életre, a sásdi normál kórus irányítója. Dr. Gállné Gróh Ilona, Forrai Katalain-díjas énektanár is itt kapott a zenei alapok mellé emberi tartást, mintát egy életre helyállásból, tisztességből, következetességből. Itt tanulta meg lelkéből kitörölhetetlenül, mi a jó, mi a rossz. Őt követte Pauza Viktória a Picinyek kórusának, Pleszné Fényes Edit az iskola Kiskórusának karnagya, akik ezúttal szintén a felsősöket dirigálták. Feri bácsi a máshol ritkán hallható Harasztosi legénynek című művet vezényelte, me-

lyet 1962-ben komponált az iskola tanulóinak Kodály Zoltán.

Vivace.

Az est egyik legmeghatóbb pillanatként bizonyára az a kép marad meg a jelenlévők emlékeiben, amelyben két idős ember, két barát, a képzőművész Soltra Elemér és a zenész Tóth Ferenc összeölelkezett. Soltra Elemér ugyanis itt adta át azt a bronzplakettjét, melynek egyik oldalán Feri bácsi arcképe, a

másikon érzékeny vezénylő keze látható. A mesterpéldány az iskoláé, alapja lesz a később készíthető nyomatoknak. Okos felhasználásukról a testület dönt. A művész úr szerint Feri (bácsi) múlhatatlan érdeme, hogy "világgá röpítette a város hírét. Csoda ez? – Bizony nem, hiszen a valamikori közös próbák alatt megtanulták, "hogyan kell a partitúrában a saját szólamukat követni, egyszersmind a másokra figyelni, mert csak így szólhat hitelesen a mű". A parabolát a mindennapokra lefordítva: egymás nélkül kevesek vagyunk...

Andante maestoso.

S mi más lehetett volna méltóbb befejezés, mint a Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagy . vezényletével felhangzó Pünkösddőlő? A színpad egyre kisebbé vált, miután sok régi tag elfoglalta a maiak közt a helyét. Az egykori "kicsikék" pedig ezúttal közösen énekeltek a szólót. A záró számba – Feri bácsi kérésére – a közönség nagy része is bekapcsolódott, így együtt énekeltek nagyszülők, szülők, gyerekek, unokák, illetve tanárok és diákok:

„Nem sokaság, hanem

Lélek s szabad nép tesz tesz csuda dolgokat.” – zengett messzire, aztán elcsendesedve mélyen beivódott a szívekbe Berzsenyi szövege és Kodály dal-lama.

Tutti, tutti.

Fotó: Rákos Ildikó

Pályázati ajánló

Gyermekek és fiatalok integrációs programjai - TAMOP 5.2.5

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Beadási határidő: 2008. augusztus 10.

A sikeres iskolai karriernek meghatározó hatása van a későbbi munkaerő-piaci életpályára, ezért minden gyermek számára biztosítani kell a jól hasznosítható tudás, képességek és készségek megszerzését. Ezt akadályozhatják a különböző családi problémák, illetve – a gyakran ezek következményeként kialakuló – iskolai kudarcok, csavargás, lemorzsolódás, amelyek a devianciák irányába vesélyeztetetté teszik a gyerekeket.

Az A komponens keretében a társadalmi integráció növelése érdekében a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, fiatalok és családjaik számára válhatnak elérhetővé a szülői szerepet erősítő, a családi konfliktusokat rendező, a családi kohéziót erősítő, valamint az oktatási rendszeren kívüli integrációs, prevenciós programok.

A pályázat B komponensének célja, hogy segítse a fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű fiatalok életminőségének javítását, egyéni és/vagy közösségi kompetenciáik fejlesztését, minőségi információkkal történő ellátását.

A pályázat célrendszerében – C komponens – kiemelt helyet foglal el az illegális szerfogyasztók és sérülékeny életkorban lévők számára olyan alternatív szolgáltatások biztosítása, mely szolgáltatások az érintettek számára könnyen megközelíthető környezetben, mindennapi tevékenységük szerves részeként jelennek meg

További információ: www.nfu.hu

Kábítószer-fogyasztókkal és kábítószer-prevencióval foglalkozó szervezetek komplex megelőző és egészségfejlesztési programjainak támogatása KAB-PR-08-A/B

Kiíró: ESZA Kht

Beadási határidő: 2008. szeptember 16.

A pályázat célja, kategóriái: a pályázat célja a helyi közösségi szintereken zajló dropprevenciós és egészségfejlesztési tevékenység elősegítése, illeszkedve a „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására” című dokumentumban megfogalmazott célokhoz.

A pályázat keretében a helyi közösségi résztvevők együttműködésén alapuló olyan komplex, az egészségmegőrzés/egészségfejlesztés különböző szinterein megvalósuló programok támogatására van lehetőség, amelyek kapcsolódnak a kábítószer-fogyasztás megelőzéséhez, a kábítószer-használattal szemben pozitív mintát nyújtanak, valamint amelyek a prevenciós tevékenység keretében jelenítik meg az ártalomcsökkentő szemléletet. Ebben a kategóriában nem támogathatók az iskolák pedagógiai programjára, illetve az iskolai drogstratégiára épülő programok.

Ebben a pályázatban a prevenciós hangsúlyú alternatív jellegű, valamint a szórakozóhelyek, bevásárlóközpontok színterén biztosított programok esetében kizárólag a már korábban valamilyen formában működő programok támogatásra, fenntartására van lehetőség, Szolgáltatásfejlesztésre, modellprogramok kialakítására az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében biztosított források révén nyílik lehetőség 2008-ban.

Pályázati kategóriák:

„A” kategória: Program megvalósítási ideje: 2008. június 1. és 2008. december 15. közötti időszak

„B” kategória: Program megvalósítási ideje: 2008. december 16. és 2009. május 31. közötti időszak

Jelen pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentáci-

ót és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a <http://www.esf.hu>, a <http://www.szmm.gov.hu> honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1134 Budapest, Váci út 45. „C” épület címén.

A pályázattal kapcsolatban **további információkat** a 9.00-16.00 óra között hívható (1) 273-4250-es telefonszámon, valamint a hazaitamogatas@esf.hu e-mailcímen kaphatnak a Pályázatkezelőtől.

A Visegrádi Négyek kulturális együttműködése

Kiíró: International Visegrad Fund

Beadási határidő: 2008. szeptember 15.

Pályázható összeg: 4000 EUR-tól lehet kérvényezni egy konkrét standard pályázatra.

A jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók, az alábbi területeken:

1. kulturális együttműködés
2. tudományos eszmecsere és kutatások
3. oktatás
4. diákcsera
5. határokon átnyúló együttműködés
6. turizmusra fordító támogatás.

Az Alap pénzügyi hozzájárulása nem haladhatja meg a projekt összköltségének az 50%-át, beleértve a pályázó saját természetbeni hozzájárulását, vagy más, társfinanszírozó alanyok természetbeni hozzájárulását. A költségvetést 12 hónapra tervezik, még ha a pályázat a tervek szerint tovább is tartana. Az Alap előnyben részesíti azokat a pályázatokat, melyekben a V4-es országok mindegyike részt vesz.

További információ: <http://www.visegradfund.org>

Indul a MaLomparádé! – Pályázat a hulladékhegyek ellen

Kiíró: Hulladék Munkaszövetség (HuMuSz)

Beadási határidő: 2008. október 30.

Az Ökocsigna Játsszóház és a Hulladék Munkaszövetség pályázatot hirdet magánszemélyeknek, civil szervezeteknek, iskolai, óvodai csoportoknak, baráti közösségeknek.

A pályázat célja, hogy ötleteket gyűjtsünk

- olyan játékokhoz, melyek hulladékból készülnek – A kategória
- olyan játékokhoz, melyek segítenek a környezeti nevelés hulladékos témáiban (megelőzés, szelektív gyűjtés, komposztálás, tudatos vásárlás, stb.) – B kategória

A pályázati anyagokat folyamatosan várjuk 2008. október 30-ig az Ökocsigna Játsszóház címére (7030 Paks, Eötvös u.22 vagy okocsiga@gmail.com). A játékötleteket honlapunkon folyamatosan közzétesszük, 2008. novemberében pedig a Ne vásárolj semmit! Nap alkalmából játsszóházat szervezünk belőlük.

Csak olyan játékokat, ötleteket várunk, melyek nem állnak szerzői jogi védelem alatt!

További információ www.malomparade.mlap.hu, Sáfrány Szilvia, okocsiga@gmail.com, Mozsár Gabriella, HumuSz.mozsargabi@gmail.com

Pályázati felhívás számítógépek és monitorok igénylésére

Kiíró: Vodafone Magyarország Alapítvány

Határidő: Folyamatos

Pályázók köre: magyarországi székhellyel és működési engedéllyel rendelkező bejegyzett, működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok

A Vodafone Magyarország Zrt. lehetőséget biztosít nagy mennyiségű számítógép és monitor ingyenes igénylésére. A felajánlás használt P4-es Compaq és HP típusú számítógépekre és használt HP, LG és Compaq 17 colos monitorokra vonatkozik. A gépek teljesítménye 400, 533, 600, 800, 1200 MHz., 256 MB – 1GB DDR memória, 20GB – 80GB ATA HDD, DVD-olvasó, FDD nincs bennük, billentyűzet. A gépeken semmilyen operációs rendszer nincs telepítve. A gépek alkalmasak irodai, illetve internet feladatok ellátására. Pályázatot nyújthatnak be magyarországi székhellyel és működési engedéllyel rendelkező bejegyzett, működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok. Középfokú oktatási intézmények csak abban az esetben nyújthatnak be pályázatot, ha saját alapítványuk van.

További információ: Kapcsolattartó – Halász Gábor, tel.: 06-1-288-4767, fax: 06-1-288-4385, gabor.halasz@partners.vodafone.hu <http://www.vodafonealapitvany.hu>

Pályázatok elbírálása: folyamatos. Minden beérkező igényt igyekezünk kielégíteni, de erre csak a rendelkezésre álló készlet erejéig van lehetőségünk.

Felhívás a „10 000 lépés program” 2008. évi szabadidős programjának szervezésére, programszervező feladatkörre

Kiíró: Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Határidő: Folyamatos

Pályázók köre: Önkormányzat, egyesület, köztestület, alapítvány, közalapítvány, sportszövetség

A pályázat célja: programszervezők bevonása a „10 000 lépés program” szabadidős programba (a továbbiakban: Program), annak érdekében, hogy a programszervezők gyaloglóklubokat hozzanak létre.

A klubok létrehozásához az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Sport Szakállamtitkársága 10 000 lépés programcsomagokat biztosít ingyenesen, a jelen pályázati kiírás 4. pontjában meghatározottak szerint.

A programszervezők feladata:

- gyaloglóklub(ok) létrehozása, vagy
- meglévő közösségek tevékenységének gyaloglással, mint mozgásos tevékenységgel való kiegészítése. Ennek érdekében a programszervezőnek arra kell törekednie, hogy 2008. április 1. és 2008. december 15. között legalább 20 alkalommal gyalogló esemény(ek)e)t szervezzon vagy ilyen esemény(ek)hez szervezetével csatlakozzon.
- a 10 000 lépés program-csomagoknak a célközönség részére történő átadása,
- a Program népszerűsítése a célközönség részére,
- események szervezése a célközönség tagjai számára,
- a szervezetben rendszeresen gyaloglókról és a kötelező 20 alkalommal résztvevőkről hiteles regisztrációs lista vezetése és elküldése az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Sport Szakállamtitkársága részére 2008. december 15-ig.

A Program célközönsége: idős emberek, életmódfüggő betegségeben szenvedők /cukorbetegség, szív és érendszeri betegségek/, kismamák, gerinc és ízületi problémákkal élők és nők.
További információ kérhető a tizezerlepes@otm.gov.hu, retai.gabor@otm.gov.hu e-mailcímeiken.

A pályázati adatlap letölthető a <http://www.otm.gov.hu>, a <http://www.ksr.sportolomnemzet.hu>, honlapokról.

Segíthetek? MOL Tehetség gondozásért díj

Ön is ismeri, emlékszik rá

- azt az áldozatkész, lelkes tanárt, szakembert, aki gyermekét jó tanácsokkal látta el és külön szakkörökön segítette az iskolai felkészülésben vagy a tanulmányi versenyeken?
- azt az edzőt, aki jó szemmel kiemelte és a neki legmegfelelőbb sportágba segítette készségei, képességei fejlesztésében gyermekét?
- arra a szeretett tanárára, aki elindította a pályán, akihez később is mindig fordulhatott jó tanácsért, szakmai támogatásért?

Segítsen nekünk megtalálni őket! Szeretnénk a fiatal tehetségeket felfedező tanárookra, nevelőkre, edzőkre felhívni a közvélemény figyelmét. Ők, akik a háttérből segítik tanítványaik első lépéseit, áldozatvállalásuk, munkájuk nagyban hozzájárul egy-egy fiatal képességeinek kibontakozásához. Őszönzik, mellettük vannak, keresik számukra a továbblépés lehetőségét, felkészítik őket a versenyekre, pályázatot nyújtanak be helyettük. Tudásuk továbbadása több generációt segít újabb és újabb eredményekhez. Munkájuk ritkán kerül előtérbe, nevüket ritkán említik az eredmények mellett. Külön munkájuk általánosan sem erkölcsileg, sem anyagilag nem kapja meg a szükséges elismerést. A legérdemesebb jelöltek közül évente egyszer az Új Európa Alapítvány kuratórium 4-4 személyt választ ki a sport, valamint a művészet-tudomány-kultúra területeiről és a „Segíthetek? MOL Tehetség gondozásért” díjban részesíti. A Tehetség gondozásért díj anyagi és erkölcsi elismerés, a díj értéke 500 000 forint személyenként. A jelölések benyújtása folyamatos, a jelöltek közül évente egyszer választ az Új Európa Alapítvány kuratóriuma. **2008-ban az október 15-ig** beérkezett jelöléseket tudjuk figyelembe venni.

További információ: <http://www.ujeuropaalapitvany.hu>, <http://www.mol.hu>

Esély/2008 – Esélyegyenlőség a munka világában

Kiíró: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány – OFA

Beadási határidő: 2008. július 31.

Pályázat célja:

- A program célja, a foglalkoztatás területén az esélyegyenlőség előmozdítása a nem állami szervezetek részvételének erősítésével, fejlesztésével, új programok, szolgáltatások életre hívásával.
- A program keretében olyan programok, szolgáltatások megvalósításához, (ön)segítő eszközök fejlesztéséhez nyújtunk támogatást, mely segíti a munkavállalót, álláskeresőt az őt ért diszkriminációs hatás felismerésében és leküzdésében, illetve befolyást gyakorol a vállalatok és szervezetek humán stratégiájára, elsősorban a munkaerőfelvétel, előmenetel, GYES/GYED/GYET utáni reintegráció, valamint a bérezés területén előforduló (rejtett) diszkriminációs gyakorlatok feltárásának korrekciójával, a vállalaton illetve szervezeten belüli esélyegyenlőség előmozdításával.

Pályázók köre: egyesületek, alapítványok, kht-k, melynek létesítő okiratában szerepel, hogy: a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítését végzi és ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt, vagy hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítését végzi, vagy emberi és állampolgári jogok védelmével foglalkozik; valamint szakszervezetek.

Keretösszeg: 100 millió forint

A projekt megvalósításának legkorábbi kezdő időpontja 2008. október 1. lehet, és a projektnek legkésőbb 2009. november 30-ig be kell fejeződnie. A projekt futamideje 12 hónap kell, hogy legyen.

További információ: www.ofa.hu; info@ofa.hu; 1/555-2900

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Idén is lesz **Tuttu Mikka- Makka Tábort**! Ismét lesz mesejáték, méta, kézműves foglalkozás új technikákkal, fürdés, kirándulás, sport, nagyon sok játék és reméljük, hogy **Ti is ott lesztek!**

Az első tábor időpontja: 2008. 06. 30. – 07. 06.

Helyszín: Sikonda, Tölgyfa utca 4.

Részvételi díj: 23. 000 Ft

A második tábor időpontja: 2008. 07. 21. – 07. 27.

Helyszín: Balatonfenyves, Kölcsey utca 3.

Részvételi díj: 26. 000 Ft

A részvételi díj tartalmazza a szállást, a napi 3-szori étkezést és az összes program költségét.

Szállás kőházakban, 4-6 fős szobákban.

Jelentkezni lehet, **Borvári Lilinél** a **06-30/740-4368**-as telefonszámon, a táborozó neve, életkora, címe és szülő telefonszáma megadásával. A tábor díját két részletben kell befizetni, az első részletet csekken 10.000 Ft – ami a végleges jelentkezés feltétele. A második részletet személyesen kell befizetni a táborba érkezéskor.

Mindenkit szeretettel várunk, szólj barátainak, osztálytársaidnak!

A 3. Szektor Alapítvány, a Pécsi Szemle Várostarténeti Alapítvány, a Tuttu Mikka- Makka Gyermekek és Ifjúsági Egyesület és a Gárdonyi Géza Alapítvány (Dombóvár) 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A Szőnyi Ottó utcai Német Nemzetiségi Óvoda Gyermekeiért Egyesület (KINDI Egyesület) 7633 Pécs, Szőnyi Ottó u. 3., Adószám: 1 8318371-1-02 tagsága ezúton köszönetet mond mindazoknak, akik 2006. évi jövedelemadójuk 1%-t nekünk ajánlották 355.723.-Ft értékben.

Az összeget cd lejátszós hangszóró, udvari gyermekjátékok, egyensúlyozó mászóka, mérleghinta, labdabedobó vásárlására fordítottuk.

Az Egyesület vezetősége köszöni a támogatást és bízik a támogatók további pártfogásában.

*Lampérth Gáborné
Elnök*

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....
 Irányítószám: ..... Település:.....
 Utca, házsám:.....
 Telefon: ..... Fax:..... Email:.....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....
 Irányítószám: ..... Település: .....
 Utca, házsám:.....
 Telefon: ..... Fax:..... Email:.....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása:.....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
  - a. jogi, közhasznúsági,
  - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
  - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
  - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
  - a. a megye civil szervezeti regisztere,
  - b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
  - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
  - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

„Hortus Conclusus” címmel
a Hilliard Ensemble ad koncertet a Bazilikában
2008. október 10-én 19.30 órakor.

A koncert az UniCum Laude Vokálfesztivál kiemelt rendezvénye.

Szervezők: Nevelők Háza Egyesület, UniCum Laude Énekegyüttes

